Timișoara, 1895. Anul II. Nr. 238. Vineri în 27 Octobre (8 Novembre).

DREPTATEA

Apare în fie-care di de lucru la amiadi.

Prețul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). — **Numeri singuratici 5 cr.** — **Tacsa de inserțiuni:** 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele și tacsele se plătesc în Timișoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacțiunea și Administrațiunea: Timișoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41. **Telefon** (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Wlassics în Timișoara.

Timișoara, 8 Novembre n.

(t.) Ministrul ungar de culte și instrucțiune publică numai în dilele trecute ridicáse cu presența sa solemnitatea inaugurărei institutului teologic reformat din Clușiu, și mâne seară va sosí la noi în Timișoara, ca și aici sĕ asiste la inaugurarea unei instituțiuni culturale, a nou zidítului palat al preparandiei de stat.

În calea sa spre Timișoara i-se vor face întimpinări cu alaiuri patriotice, ear' aici în Timișoara se pregătesc a'l face centrul tuturor sĕrbătoririlor și osanalelor. Așa e obiceiul, așa se și cade, când primul chivernisitoriu al progresului cultural al țerei vine în mijlocul cetățenilor, ca prin cuvinte de laudă și îmbărbătare sĕ reverse în cetățenii patriei puteri noue și sĕ le potențeze dorul și voia de a jertfí pentru înaintarea culturală.

O parte mare din calea ce conduce de la Budapesta spre Timișoara trece pe întinsul șes al Banatului, prin comune românești, printrĕ cetățenii români ai statului ungar. Pe aici, dacă i-s'ar și face ministrului alaiuri, fie sigur Măria sa, că acestea sunt numai alaiuri la poruncă, compuse din oameni mânați cu sila și din slujbași lipsiți de libertatea voinței. Români de caracter politic firm și curat, români conștii de nedreptățile enorme ce se comit față de interesele culturale și naționale ale națiunei lor ministrul nu va vedé în rêndul celor ce'l vor întimpiná și sĕrbătorí. Statul în adevĕratul înțeles al cuvêntului are lipsă de cetățeni luminați, conștii de importanța lor în stat și conștii și de datorințele și drepturile lor, și în consecuență și mulțumiți cu cadrele ce acest stat le asigură spre a lucrá la promovarea bună-stărei lor în particular și a complecsului în general. Cum se va puté realisá acest postulat, când actualii detentori ai puterei de stat nu în aceasta direcțiune lucră, ci se folosesc de toate mijloacele ertate și neertate, spre a realisá chimera statului »național maghiar«? Când din vistieria statului, la care toate naționalitățile contribue în egală mĕsură, puternicii dilei dau și împart cu mână bogată *esclusiv numai pentru instituțiuni cu menirea de a promová și întări scopurile și interesele unei naționalități relativ disparente, în detrimentul și cu crassa violare a intereselor celorlalte naționalități susținĕtoare de stat?* Cum se poate așteptá, ori cu ce curagiu va considerá ministrul ovațiunile ce i-se vor face, drept manifestațiunea sinceră și nefalsificată a tuturor comunelor pe cari le va atinge în trecerea sa spre Timișoara? . . .

Ar fi la tot casul un lucru de prisos si o zadarnică perdere de timp sĕ mai insistăm în detaiuri asupra nedreptei mĕsuri, cu care actualii deținĕtori ai puterei de stat sprigínesc și ocrotesc nisuințele culturale ale diferitelor naționalități din de Dumnedĕu uitata noastră țeară. Sunt cu mult mai temeinic cunoscute tendințele guvernului nostru, de cât sĕ mai subverseze necesitatea de a le tacsá și înșiráací. Ori-unde este vorba de o mișcare, de vre-o associațiune ori institut cu menirea de a suprematisá și nimicí tot ce nu poartă 'n sine timbru eminamente maghiar, ce nu are tendință eminament îndreptată spre realisarea nefericitei utopii cu »ideia de stat național-maghiar«, guvernul grăbește prin representanții sĕi sĕ aproabe și sĕ îmbărbăteze și — sĕ verse succurs și ajutoriu din visitieria comună a tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate. Și că aceasta în adevĕr așa este, serviască drept dovadă casul cel mai recent de la inaugurarea institutului teologic reformat din Clușiu. La bineventarea deputațiunei *»Kulturegyletului«* ministrul Wlassics în rĕspunsul sĕu a *constatat și accentuat* missiunea și tendința de amalgamisare a acestei reuniuni poreclită spre batjocura adevĕrului »kulturegylet« — *reuniune de cultură,* și în vederea scopului ei de a lucrá pentru realisarea statului național (maghiar) — se 'nțelege — prin amalgamisarea celorlalte naționalități și în special a românilor, — ministrul a promis, că pre cum în trecut așa și în viitoriu reuniunea poate contá la întreg spriginul guvernului.

Ear' când e vorba de interesele noastre, ale românilor, de instituțiuni culturale pentru deșteptarea și luminarea poporului nostru, guvernul nu numai că nu dă nimic din vistieria statului, carea *și a noastră este,* dar' nu concede sĕ ne înființăm instituțiuni culturale nici chiar pe banii nostri proprii, ear' cele câte bruș le avem rĕmase din timpuri mai bune, le suspiționează cu tendințe contrare statului, le dificultează în tot chipul și pe toate căile, numai ca sĕ aibă odată pretecst cât de cât acceptabil, ca sĕ ni-le nimiciască, sĕ ni-le răpiască. Nu sunt ferite de aceasta poftă de nimicire nici școalele noastre poporale, nici institutele medie, nici cele teologice și pedagogice, și nici reuniunile noastre de cultură. După școalele grănițerești din Ardeal acum e luată la ochi »Astra« noastră, se caută cu ochi de Argus nod în papură pentru a scurtá vieața gimnasiilor noastre, — și toate acestea în timpul, când pentru a orbí lumea esternă, dreptul și justul nostru guvern sloboade din temnițe pe bărbații nostri nevinovați, dar' numai pe aceia, cu a căror agrațiare știe că va face svon, ear' pe ceilalți condamnați politici îi lasă și mai departe sĕ lâncediască în infecțiile temnițelor și le mai dă și soți de suferințe; când deoparte 'și trimite argații sĕ cutriere țeara căutând oameni capabili de a se lăsá prinși în unghița cutărui os de ros pe la pretură ori pe la comitat, ear' de altă parte falsifică cu cele mai detestabile mijloace libertatea alegerilor municipale (d. e. cercul Branului în Ardeal) . . .

Escelența Sa ministrul Wlassics vine sĕ inaugureze o instituțiune culturală maghiară aici într'un centru al Banatului românesc, o instituțiune înființată de stat cu sute de mii de floreni, pe carea însĕ dintrĕ poporațiunea autochtonă nimenea nu a dorit'o

Foișoara „Dreptății“.

Doi feciori.

— Poveste poporală din vieața sêrbă. —

De **Kosta Popovics.**

(Continuare.)

Spasoe ce putŭ face altă, de cât sĕ iase din casă. Multă vreme nu-și venĭ în fire, și nu putŭ crede, că tată-sĕu îl alungă din casă fără cruțare; dar' totuși, totuși . . . .

Mult se tânguĭ sĕracul asupra dilelor amare; cum ar puté sĕ iase din casă, din mijlocul averii frumoase? Dar' ce folos de casă, de avere, când în casă și în jurul averii nu poate vedé pe Bosiljka. Și pentru ce sĕ fie de vină ea sĕraca? Oare o inimă blândă, bună, nu merită mai mult de cât o sumedenie de bani, cari cum vin așa se și duc? El n'o poate lăsá, că e așa de bună! Măcar tot la trei dile se mulțime pâne cu ea.

Așa gânditoriu și supĕrat, Spasoe merse și adi la Bosiljka, ca sĕ-i mai treacă de năcaz. Acolo mai vorbiră ei multe; și după aceea eară merse Spasoe la bĕtrânul, ca sĕ se mai sfătuiască. Dar' audind tot vorbele aspre de mai 'nainte, își strinse catrafusele și se duse la Bosiljka în casa.

V.

Bĕtrânul Spasič remase cu fiul sĕu mai mare cu Vasa. Dar' norocul nu le merse îndemână; căci pe bĕtrânul nu-l cinsteau, și nu-l prețuiau de om ocolitoriu pe lângă casă, cum sunt preste tot bĕtrânii. Vasa cu nevasta lui Sofia nu-i cinstiau dilele bĕtrâne, ca și lor Ddeu sĕ le deie bine 'n casă, ci îl amăriau din di în di, ceea-ce îl dureá pe bĕtrânul Spasič când vedeá, că de la doi fii sĕ n'aibe el nici un sprigin și nici o vorbă bună. Cei mai mult, bĕtrânul aveá și o nepoțică — pe Danița — pe care mamă-sa o învĕță sĕ nu deie binețe bĕtrânului. De multe-ori de drag bunicul chiămá la sine pe mica Danița, ca s'o sărute și sĕ-și mai astempere durerea, dar' fetița — îndemnată de mamă-sa — plângeá amar, dicênd:

„Nu vreau, nu vreau, tu vrei sĕ mĕ bați; mama mi-a spus, că tu ești un strîgoiu.“

Bĕtrânul totdeauna plângeá și se tânguiá amar.

VI.

Trecură cinci ani de când familia Spasič se despărțĭ. Sub cei cinci ani în întregul sat nu s'a făcut nici o schimbare, de cât că pe Spasič îl cuprinseră bĕtrânețele adânci. Vasa, fiul sĕu, mai în toate nopțile erá pe la cărcime, unde încetul cu încetul își risipise toată averea. De altă parte nevasta lui, Sofia, nu-și vedeá de treburile casnice; mai ales de când a venit în sat un popă nou, nu mai știá cum s'ar fălosí; mai în toată sĕptĕmâna haine noue dintrĕ cele mai scumpe, căci nu voiește cu nici un preț sĕ fie preoteasa mai îmbrăcată de cât ea. Încă se mai poarte și pălărie 'n cap, ar fi chiar ca ș'o doamnă.

Când se 'ncepură școalele, preoteasa își duse fata la creștere în oraș. Sofia, căci audĭ de știrea asta, numai de cât se puse pe gândite sĕ-și ducă și ea fata ei, pe Danița la creștere în oraș, ca s'o facă domnișoară. În zadar bĕtrânul o sfătuiá sĕ se lase de gândul acela, sĕ nu se joace cu ce nu-i de jucat, că 'n urmă va plânge; că Vasa are multe datorii, și adimâne sĕ nu i-se vindă binele, că apoi rĕmâne sĕrac, lipit pămêntului. Nu, ea n'a voit sĕ 'nțeleagă sfaturile și îndrumările bĕtrânului, ci făcŭ după placul ei.

Eată, nu după multă vreme venĭ la casa lui Vasa jidanul, de la care împrumutáse o mie trei sute fl., că dacă în două dile nu-i va plătí, îl va dá în judecată.

Acum ce e de făcut? De unde sĕ caute bani?

Rugă pe jidanul sĕ'l mai aștepte vre-o sĕptĕmână până mai culege și via, că apoi își va plătí cu cinste toată datoria. Dar' jidanul, pipărat la fire, n'a voit sĕ'l îngăduie de feliu.

Trecură și cele două dile, când jidanul îl dete în judecată. Acum nu aveá alta de făcut, de cât sĕ meargă la atare advocat, ca înțelegêndu-se omenește cu el, sĕ'l scoată din încurcătură, ca sĕ nu i-se vîndă casa la dobă. Așa și făcŭ. Merse cu nevastă-sa la advocatul Sokolovič, cu care împrumutáse pe binele ce'l mai aveá, șease mii fl., din cari plătĭ datoria jidanului, și-i mai rĕmase și lui ca sĕ mai poată bate'n cărți. (Va urmă.)

nimenea n'a cerut'o, ci statul a ridicat'o din propriul îndemn pe seama alor *opt* elevi preparandiali, pre când pentru înființarea de instituțiuni, cari sĕ serviască adevĕratele interese ale poporațiunei, și la cari este espres îndatorat prin articlul de lege 44. din 1868, guvernul n'are bani.

Între actualele stări de lucru; în urma neîntreruptului lanț de nedreptățiri la cari majoritatea prevalentă a poporațiunei prin ale cărei ținuturi va trece în calea sa spre Timișoara, și preste tot câtă vreme românilor nu li-se face parte de nimic alt ceva, de cât de opresiuni și nedreptățiri, — fie sigur ministrul Wlassics și ori-care coleg al sĕu, că *românii adevĕrați* vor stá reci și nepăsători la sosirea și petrecerea sa în mijlocul lor.

Li-e prea mare durerea, li-e prea mare indignarea, de cât sĕ se poată apropiá cu inimă curată de un representant al actualului sistem de guvernare.

Austro-Ungaria.

Umanitate sau . . . ? Într'un sistem politic constituțional „interpelarea" unui ministru cutare totdeauna este atâta cât a voí a-l aduce în perplesitate, câte-odată a-l compromite, după care apoi urmează dimisiunea respectivului ministru sau chiar și a întregului ministeriu. Așa se întêmplă în țeri adevĕrat constituționale-parlamentare, d. e. în Anglia, Francia, Germania. La noi? — e totul o comedia, mai ales atunci când vedi, că un deputat de partidul guvernamental, un așa numit „mameluc" interpelează pe cutare ministru care e domnul și despotul mamelucului. În astfeliu de cas nici prin minte nu-i trece interpelantelui, ca sĕ aducă pe interpelatul ministru în strîmtoare sau perplesitate, ci tocmai din contră:

Îi ofere ministrului ocasiunea de a se face frumos și de a-și arĕtá propria sa fală! Și tot după astfeliu de scopuri vênează și „interpelantele". Acesta se arată popular și se recomândă alegĕtorilor sĕi!

Chiar astfeliu de impresiune făcù asupra noastră interpelațiunea dlui Fr. *Bessenyei*, a deputatului cercului central din comitatul nostru, făcută ministrului de interne în causa „jertfelor" compatriotului conte Gyurky. E frumos și cuviincios, ca un deputat dietal sĕ aibe grijă, inimă și sentimente pentru oameni nefericiți; dar' urit este aceea, când și pe acest teren se face speculă. Câte sute mii de *români*, tot din acest cerc, tânjesc și trăiesc în cele mai mari neajunsuri, îndurând — fără vina lor — foame, frig și rĕu? Dar' de ei nici odată nu-și aduce a minte: nici dl Bessenyei, nici ministrul, nici comitatul. Colonistii însĕ pe cari nime altul, de cât propria lacomiă i-a băgat în cursă, și cari încă nu avură când a ajunge la „sapă de lemn" — numai de cât devenirĕ objectul îngrijirei ministeriului. S'a întêmplat oare asta numai din curat simț de umanitate? . . . .

Lueger respins. La presidiul consiliului comunal a sosit deja rescriptul oficios în cestiunea primariului din Viena. Rescriptul numit dă de știre, că Monarchul nu a întărit alegerea d-rului *Lueger* de primariu al Vienei.

Se poate dice, că nici în diua alegerei agitațiune mai mare n'a domnit în Viena, ca la primirea știrei despre respingerea lui Lueger.

Cei informați voiesc sĕ știe, că *monarchul* din început n'a aplacidat alegerea lui Lueger și că ar fi declarat franc, că *pe Lueger nu-l poate întări în postul sĕu de primariu al Vienei din considerațiune față de Ungaria, a cărei sensibilitate prin întărirea aceasta ar atácà o.*

Câtă bunavoință manifestată față de jidanomaghiari.

Străinătate.

Turburările din Turcia. (Constantinopol, 7 Novembre.) Din vilajetele Erzerum, Diarbekir și Bitlis vin știri despre noue silnicii și jafuri comise de curdi. În multe locuri autoritățile au ajuns în totală perplesitate. Se dice, că între triburile curdice e dată losincă *de a estirpá pe toți armenii*. Din partea armenilor numĕrul ucișilor se urcă la câteva mii, pre când din partea mohamedană numĕrul lor e foarte mic.

Mare-vezirul Kiamil pașa *este absolvat de postul sĕu.* Succesorul nu e încă denumit.

Sultanul cu ocasiunea audienței de eri a declarat formal agentului diplomatic bulgar Dimitrov, că *și pe seama Macedoniei sunt projectate astfeliu de reforme, ca cele date armenilor din Asia-mică.* După aceasta declarațiune sultanul și-a esprimat speranța, că guvernul bulgar se va nisuí și pe viitoriu *sĕ împedece acțiunea ce o plănuiesc comitetele macedonene în Bulgaria.*

Trecerea prințului Boriș. (Sofia. 7 Novembre.) Sobrania a votat adresa la mesagiul de tron. În aceasta se dă espresiune speranței, că cestiunea împăcărei cu Rusia va înaintá spre resolvare mulțumitoare. Cu privire la prințul Boriș roagă pe principele sĕ-l crească 'n religiunea ortodoxă, prin ce dinastia va prinde 'n țeară rădĕcini stabile.

Trecerea prințului de altcum e fapt hotărit. Principele a declarat ministrilor, că va educá pe prințul în religiunea statului. Din causă, că declarațiunea aceasta o făcuse numai cu câteva oare 'nainte de începerea ședinței, ministrul-president *Stoilov* n'a mai avut timp sĕ-și convoace partidul spre a i-o comunicá, ci numai câțiva deputați au aflat despre ea înainte de votarea adresei. Mai târdiu vestea a fost primită cu mare bucurie, și se dice ca va avè efect deosebit de favorabil asupra politicei interne.

Situațiunea în Sĕrbia. (Belgrad, 7 Novembre.) Ucazul referitoriu la convocarea scupcinei, care erá așteptat sĕ se publice alaltăeri, încă n'a apărut, ceea-ce dă ansă la tot feliul de faime.

Se svonește, că regele s'ar fi esprimat în fața mai multor notabilități distinse, că încă 'nainte de espirarea mandatului actualei scupcine se vor face schimbări în guvern.

Ferbere în Creta. (Athena, 7 Novembre.) Fiind-că Poarta a revocat concesiunea pentru contragerea unui nou împrumut de 120.000 fonți, și denegă și recunoașterea consiliilor administraționale independente, — representanții creștini ai Cretei sunt convocați la întrunire spre redactarea unui protest. Comitetul revoluționar numai cu câteva dile mai 'nainte și-a ales presidentul și comandantul militar, și *rĕmâne în permanență.* Încercarea unei trupe militare turcești de a arestá comitetul, *a fost împedecată prin forța armelor, Se consideră de foarte verosimilă insurecțiunea generală.*

Dieta de la Budapesta.

Camera deputaților.

— Ședința de la 6 Novembre n. —

Presidentul Szilágyi dă cetire epistolelor deputaților *Iellasić* și *Czrnković*, prin cari acestia anunță depunerea mandatelor lor de deputați ai parlamentului maghiar.

Mandatul deputatului Schell Károly ales la Brașov se verifică.

După acestea urmează desbaterile generale ale budgetului pe anul 1896.

Referentul comisiunei financiare *Hegedüs* Sándor se nisuiește a motivá causele în urma cărora spesele budgetare au trebuit sĕ se urce. În special se ocupă cu budgetul portofoliului comercial, și mai ales cu cestiunea trenurilor cari au urcat posițiile speselor budgetare cu 100 milioane.

Ocupându-se în special cu urcarea speselor, pe acestea le împarte în trei grupuri. În grupul prim tractează despre erogațiunile centrale. Acestea în timp de 10 ani au crescut cu 4 percente, adecă într'o proporțiune cu mult mai mare de cât celelalte spese. În grupul al doilea tractează despre erogațiunile portofoliilor de resbel și esterne. Erogațiunile datoriilor de stat comune demustră o urcare de 104 milioane. În grupul al treilea, economic și cultural, urcarea speselor încă e considerabilă.

Despre spesele millenare referentul dice, că în cestiunea aceasta parlamentul maghiar trebue sĕ stee pe nivoul, care 'i compete după o miie de ani.

Recomandă budgetul spre primire.

Helfy Ignátz substerne contra propunerei comisiunei budgetare un project de resoluțiune, în care cere, ca preliminariul budgetar pentru 1896 sĕ nu fie primit în desbatere generală.

Toate posițiunile le combate din acelaș punct de vedere, că guvernul actual a compromitat autoritatea guvernului atât în lăuntru cât și în afară, și că guvernul nu e apt de a conduce un parlament.

Vorbirea și-o termină rugând majoritatea parlamentară, ca prin neprimirea preliminariului budgetar sĕ presinte lumei Ungaria astfeliu, cum strămoșii **lor** (jupânul Helfy e originar din Palestina. Red. „Dr.").

Recomandă projectul sĕu de resoluțiune spre primire.

Ministrul-president *Bánffy* rĕspundênd lui *Helfy* apĕră ținuta guvernului atât în afacerea de la Agram cât și în cestiunea dimisionărei ministrului de agricultură contele *Festetich.*

Deputatul *Horánszky* Nándor susține, că budgetul în oare-cari privințe este lipsit de sinceritate, fiind-că multe erogațiuni nu sunt preliminate, de și acelea sunt sigur prevĕdute. Între altele nu sunt luate spesele causate prin turnarea banilor noi, apoi suma recerută pentru cei 7000 de recruți la honvedime și în fine diferința de 400.000 florini a resultatului de mobilare al anului 1896 față de 1895,

Face apoi o comparație între aruncurile de dare din toate statele europene față de cele din Ungaria și demustră tristul fapt, că Ungaria este statul, în care aceste aruncuri urcă la cifrele cele mai înalte față de celelalte state.

Pledează apoi pentru reforma dărei în Ungaria și susține, că sistemul esistent este un sistem de dare cu caracter demn de evul mediu. Mai vorbește apoi despre politica agrară, despre cestiunea socială, despre politica vamală și de tarifă, și despre cestiunea transacțiunii.

Vorbind despre cestiunile interne ale Ungariei dice, că aici se presintă o depravere generală, ale cărei maxime sunt: forța brutală, stricăciunea, resignațiunea la idealurile naționale mai înalte, și în toate aceste cinismul fără de margini. „Poporul," dice vorbitoriul, „e condamnat sĕ asude, sĕ geamă și sĕ tacă, fiind-că, dacă îndrăsnește sĕ se miște, îndată 'i sare la spate începênd de la comitele-suprem până la cel din urmă îngrijitoriu de noapte, tutela de stat, și'l apucă de guler, îl închide, îl citează, îl pedepsește cu amende în bani, făcându'l astfeliu atent la crima comisă prin resistința contra filosofiei și voinței puterei de stat.

În fine declară, că preliminariul budgetar nu'l primește nici el nici aderenții lui de principiu.

Urmează apoi interpelările.

Deputatul *Polonyi* Géza interpelează pe ministrul de interne și justiția în cestiunea miseriei din Hortobágy, unde mai multe mii de locuitori sunt astădi mai ales în urma abusurilor comise cu ocasiunea convențiunilor urbariale espuși la foamete. Ministrul *Perczel* rĕspundênd lui Polonyi prin documinte demne de toate credința demustră parlamentului încăpățînarea sĕrântocilor de unguri luați în apĕrare de interpelator, cari fără nici o îndreptățire pretind dilnic câte 1 fl. 50 cr. până la 1 fl. 90 cr. plată de dileri, ceea ce în timp de toamnă este o pretensiune absurdă (propriă numai poporului maghiar. Red. „Drept.")

Ultimul object a fost interpelarea lui Bessenyei Ferencz, care a interpelat în cunoscuta cestiune a colonistilor maghiari din Ghiroda, Jermata și Medveș.

Ministrul de interne îi rĕspunde, că a luat dispositiunile necesare.

Luând interpelatorul la cunoștință rĕspunsul lui Perczel, ședința se închide.

Corespondență.

Clușiu, 5 Novembre.

(Serata literară. — Procesul celor 5 studenți universitari. — Adresa trimisă lui Lueger. — Protestul tinerimei maghiare contra întêmplarilor din Agram.)

Curentul sănĕtos, care de un timp încoace a început a străbate tot mai mult și mai viu în spiritul și în modul de gândire al poporului român, a aflat brațe deschise și în cercurile tinerimei, care s'a și organisat pentru o muncă rodnică și deamnă de toată atențiunea.

Într'una din întrunirile noastre pentru toate agendele tinerimei s'a ales un comitet permanent de 9 membri. Menirea acestui comitet este duplă, și anume: aici a casă sĕ întrețină spiritul de colegialitate între tinerii români, sĕ se îngrijiască, ca prin mijloace nobile și demne sĕ se cultive mai mult de cât până acum vieața socială și națională din Clușiu; ear' în afară prin corespondență vie și permanentă sĕ între în legături cât de strînse cu colegii români de la celelalte universități din patrie. Cu mândrie pot numai sĕ constat, că comitetul acesta până acum a satisfăcut deplin menirei sale, așa în cât nu am altă dorință, de cât ca entusiasmul, cu care au început acțiunea, sĕ nu slăbiască pe nici un moment și sĕ fie trainic. Unul dintrĕ resultatele frumoase ale acestui comitet este și serata literară, ce s'a ținut Sâmbătă seara în casina română. Întreagă tinerimea universitară erá de față, ear' dintrĕ familiile inteligente din loc încă au lipsit mai puține de cât în alte vremuri. Primul punct din programul seratei noastre literare a fost cuvêntul de deschidere rostit de Dl Stefan Roșian, st. în drept. Elocința, cu care și-a rostit Dl Roșian cuvêntatea pre cum și tractarea Dsale corectă și convingĕtoare, a încăldit și mulțumit întreg publicul, așa în cât la sfêrșitul tractării sale aplausele abia mai voiau sĕ înceteze.

Al doilea punct din program a fost o horă, cântată de quartetul studențimii universitare. De și numai cu 3 dile înainte de serată s'a organisat quartetul acesta, totusi succesul a fost mulțumitoriu.

După esecutarea acestei cântări a urmat declamațiunea Dlui Dan st. în drepturi, care cu destulă pricepere a declamat frumoasa poesie de

Vlăhuţă „Dormi în pace“. O singură observaţiune însě 'mi permit faţă de modul sěu de declamaţiune şi anume, ca declamând sě nu treacă în scene teatralice. Cu deosebire gesturile cele multe şi prea de tot esagerate pot sě atragă atenţiunea publicului şi astfeliu sě-i împedece succesul, care de altmintrelea desigur l'ar fi avut. Este cu totul altceva pe bină, unde pentru căştigarea acordului caracteristic stau atâtea şi atâtea forme întru ajutoriu.

Al patrulea punct din program a fost disertaţiunea Dlui Valeriu Moldovan, st. în drept. Subjectul pentru disertaţiune şi-l'a ales din trecutul poporului român şi a tractat despre marele apostol al renaşterei noastre naţionale, despre George Lazar. Cu mult sentiment şi cu multă pricepere a desvělit activitatea acestui mare bărbat, care în timpurile cele mai grele a readus la conştiinţa naţională un popor întreg. Pasage întregi de o deosebită frumseţă se pot găsí în disertaţiunea sa, care de multe-ori a fost întreruptă de prelungite aplause. Eu din parte-'mi nu pot de cât sě recomand tinerimei, ca întru cât se poate sě nu ignoreze astfeliu de subjecte, cari tractate bine, pot sě contribuiască foarte mult la formarea caracterului. Ear' Dlui Moldovan numai o mică observare 'mi permit a-i face, şi anume, că pentru şi mai strălucitul succes al tractării sale nu ar fi fost rěu sě amintiască şí de revoluţiunea lui Tudor Vladimirescu, care încă a cădut pe timpul acela, şi care în parte este efectul activităţii lui George Lazar. Am speranţă, ca aceasta frumoasă disertaţiune sě o pot face cunoscută şí cetitorilor preţuitului Dvoastre diariu.

Alte puncte au fost solurile cântate pe flaută şi violină de Dnii V. Şorban şi Victor Pop, ambii st. în drept.

Cu toţii am simţit o adevěrată plăcere vedênd talentul şi măestria de care dispun, şi ni-au lăsat o dulce speranţă în suflet, că continuând pe calea apucată vor sě ajungă la nume neperitoriu. Cu deosebire Dl Şorban, care ne-a delectat cu câteva composiţii proprii de o admirabilă frumseţă, a dovedit, că dînsul nu este numai un bun flautist, ci şí un bun compositor. Ear' Dl Victor Pop prin siguranţa cu care reproduceá şi cele mai grele pasagii, ne-a făcut sě inţelegem şi sě simţim cu toţii farmecul musicei.

Pe urmă Dl Suciu a mai recitat o poesie comică-satirică, care a produs mult haz.

(Procesul celor 5 studenţii.) Dată fiindu-'mi ocasiunea de a ve raportă câte ceva de prin Cluşiu, ţin sě amintesc şí despre cercetarea pornită încă anul trecut contra celor 5 studenţi universitari, pentru congresul ce au voit sě-'l arangieze ca abiturienţi ai gimnasiului din Braşov.

În sěptěmâna trecută spre surprinderea noastră, cari ţineam de încheiată afacerea congresului, ne-am trezit cu douě citaţiuni pentru dnii Valeriu Moldovan şi Aurel Ciato. Pentru amplificarea interogatoarelor din rêndurile trecute li-s'au mai adresat 2 întrebări şi anume: că recunosc identitatea copiei cu originalul şi recunosc punibilitatea apelului. Ambii au rěspuns, că da, recunosc identitatea, dar' nu află nimic agitatoric în lucru, pentru-că pe deoparte scopul nu li-a fost agitaţiunea, pe de altă parte apelului îi lipseşte cu totul caracterul publicităţei, aşa în cât punibilitatea nici chiar prin vestitul § 172 nu i-se poate atribuí. Vom vedè, ce se va mai naşte şí dintr'aceasta.

(Adresa trimisă lui Lueger.) Al treilea punct, despre care voiesc sě vě raportez, este adresa trimisă lui Lueger, ales primariu al Vienei. Cunoaştem cu toţi vederile sănětoase ale acestui renumit bărbat şi-i suntem datori cu recunoştinţă pentru partea ce ni-o ţine în lupta noastră cu murdarul sistem de guvernament de adi, şi pentru simpatia ce ni-a dovedit'o în diferite timpuri. Ne-am simţit îndemnaţi deci a'l felicitá pentru onoarea ce i-s'a dat din partea Vienei creştine, şi i-am trimis următoarea adresă scrisă în limba germană:

Dlui Dr. *Lueger*, primariul Vienei.

Primiţi felicitările noastre din incidentul alegerei Dvoastre de primariu al împěratescului oraş Viena. În alegerea Dvoastră vedem triumful principiilor sănětoase şi garanţa sigură, că şí ceriul înorat al românismului se va însenină odată. — *Tinerimea română.*

(Protestul tinerimei maghiare contra întâmplărilor din Zagrab.) Înainte de a-mi sfêrşí raportul, pentru-ca sě nu mi-se poată face reproşuri de parţialitate, mi-am luat voie sě vě raportez ceva şí despre ei, fala şi viitoriul cavalereştei naţiuni. Este cunoscut cetitorilor „Dreptăţei“ modul cavaleresc, prin care şi-au reparat onoarea studenţii maghiari din Budapesta din pricina arderei steagului maghiar în capitala Croaţiei.

Studenţimea maghiară din Cluşiu, pornind după esemplul colegilor lor din Budapesta, s'au încercat şí ei a improvisá un mic scandal, care sě vestiască în lumea toată despre patriotismul lor specific.

Şi de şí acestui scandal nu i-au lipsit notele caracteristice, totuşi spre supěrarea patrioţilor, trebue sě constat, că scandalul nu a fost deplin succes. O ceată mică de abia 50 inşi, avênd în frunte 4 (di patru) facle aprinse, întrě urlete şi sbierături selbatice au colindat câteva strade, de unde apoi au plecat în cimiteriu pentru-ca sě încunune monumentul revoluţionariului Tamási. Aici presidentul „egyetemi kör“-ului a rostit o cuvêntate fără rost, în care ştiu, că a amintit şí de necăzurile ce le causeasă până şí în inima ţerei lor un neam ingrat şi sělbatic, adecă neamul românesc. Patrioţii însě erau răguşiţi şi astfeliu abzugurile obicinuite au lipsit de asta-dată.

De la cimiteriu au plecat cu toţii la locuinţa deputatului independist Ugron Gábor, care tocmai petreceá în Cluşiu, şi aici vestitul deputat li-a ţinut o vorbire, a făcut reclam pentru partidul sěu şi pentru-ca vechiul obiceiu unguresc sě nu fie ignorat, a început a loví când în guvern, când în croaţi, când în naţionalităţi, când în toată lumea.

Aceasta a fost vrednica manifestaţiune a tinerimei maghiare. Despre hotăririle ce le-au luat în şedinţa lor ţinută în sala universităţei, nu am voit — cu intenţiune — sě ve amintesc, pentru-că ele au fost luate într'aşa un mod nevrednic şi copilăresc, în cât m'am simţit dispensat de a plictisí publicul cu ele.

Aceste am aflat de bine sě vi-le amintesc, reservându-mi însě dreptul, ca la procsima ocasiune sě ve raportez şí despre picnicul ce se va ţinè Joi, pre cum şi despre concertul projectat. *Alco.*

Cronică.

Timişoara, 8 Novembre n.

Chirotoniri. P. S. S. Părintele Episcop Nicolae *Popea* a chirotonit întru presbiter Duminecă în 22 Octobre st. v. pe teologul absolut Patrichie *Rădoiu* din Borlova, pentru parochia Bolvaşniţa din protopresbiteratul Caransebeşului; ear' Luni pe teologul absolut Alexandru *Popoviciu* din Bucoveţ, pentru parochia Jupaneşti din protopresbiteratul Făgetului.

Parastas. În biserica română din *Fabric*, s'a celebrat adi un parastas întru memoria defunctei Mitra *Ungureanu*, mama domnului advocat Emanuil *Ungurianu*. A pontificat dl protopop Dr. Traian Putici, care la finea liturgiei a ţinut şí o vorbire frumoasă, intonând credinţa şi faptele frumoase şi recomandând credincioşilor alipire către biserică şi şeoală.

Prima căsătorie civilă în Bozoviciu. Duminecă în 3 Novembre n. a. c. s'au căsătorit douě părechi tinere de relegiunea gr. or. rom. în casa comunală prin notariul com. *Petrovics* László. Punct la 7 oare dimineaţa susnumitul notariu a eşit din cuartirul sěu îmbrăcat în atila; toţi îşi făceau cruce, că de acestea n'au mai vědut. Acest notariu de şí se numěră întrě cei de religiunea gr. or. română, totuşi voieşte sě facă mai mult de cât ceilalţi funcţionari de altă religiune. Aşa întrě altele a ordinat mirilor, că au sě se presenteze la căsătoria civilă în Dumineca aceea în care se cunună şí la biserică şi a nume: sě vină cu întreaga nuntă la comună şi până se va încheiá căsătoria civilă, nuntaşii sě joace afară şi apoi de acolo sě meargă de-adreptul la biserică. Dar' pofta nu i-s'a împlinit, căci mirii s'au presentat spre încheierea căsătoriei civile în hainele de preste sěptěmână şi numai cu 2 martori, fără nici un tămbălău. După încheierea căsătoriei civile mirii au mers a casă, şi-au luat hainele de sěrbătoare şi aşa, ca totdeauna, păstrând obiceiul de până ací, au venit cu toţi nuntaşii la s. biserică, unde li-s'au binecuvêntat nunta în Domnul.

Despre Bosnia scrie redactorul jurnalului *„Male Novine“* din Belgrad, care a călětorit anume spre a ştudiá numita ţeară, că toate câte s'au scris în presa sêrbească despre tractamentul rěu al poporului sêrb din Bosnia, sunt „minciuni patriotice“, cari prin starea faptică a trebilor devin combătute. Numitul redactor afirmă în foaia sa, că sub administrarea actuală austriacă Bosnia şi Herţegovina au făcut progres gigantic. Însemnăm că numitul jurnal „M. Novine“ este unul dintrě cele mai de frunte ale Sêrbiei.

O întreagă bandă de hoţi a fost prinsă în cercul Valiero din Sêrbia şi adusă la Belgrad. Banda constă din 55 de suflete, întrě cari 4 femei, şi a fost transportată pe 23 trăsuri.

O nouă foaiă rusească va apărè, pre cum sě scrie din *Chiel*, cu începere de la anul nou viitoriu. Programul ei va fi a se ocupá *eschisiv cu interesele slavilor din Austria*, ales însě va ţinè parte rutenilor din *Galiţia*. Întreprinderea ar fi sě se atribue iniciativei contelui *Ignatiev*. Foaia se va fondá şi susţinè din fondurile *„societăţilor filantropice slavene“*.

Elevi eliminaţi. Din institutul pedagogic gr. or. rom. din Caransebeş s'au eliminat pe un an de dile 5 elevi de cursul II. din causa purtării lor contrare legilor institutului.

Himen. Absolventul de teologie, Dl Iosif *Curuţiu* şi amabila Dşoară Aurora *Liuba* din Reşiţa, anunţă serbarea cununiei lor, care va avè loc la 5/17 Novembre a. c. în biserica gr. or. română din Reşiţa-montană.

Starea financială a Rusiei. Monitoriul financial al Rusiei (Vestnic financov) comunică următoarele date din budgetul imperiului de pe anul 1894. Venitele ordinarie 1.153,785.712 ruble, cheltuelile 991,197.437 ruble, au rěmas în cassă profit 162,578.375 ruble. Venitele estraordinarie au fost 78,929.374 ruble, spesele estraordinarie 163,944.255 ruble, ergo în această rubrică un deficit de 85,014.851 ruble. — În budgetul general însě vistieria statului a rěmas în numitul an cu un plus de 77.573.534 de ruble. În cât pentru anul curent budgetul promite un resultat şí mai favorabil, de vreme ce în cele 7 luni prime ale anului s'a constatat, că venitele sunt cu 42,628.000 de ruble mai mari, de cât cele de pe acelaşi timp al anului trecut.

Literatură, artă şi ştiinţă.

„Iubire“: Cunoscuta librăriă editoare din Bucureşti, Carol Müller, a editat un nou volum de poesii de talentatul poet Alesandru Vlăhuţă. — Volumul de 128 de pagine, elegant tipărit, este intitulat *„Iubire“* şi nu costă de cât 3 Lei. — Dl *Vlăhuţă* este îndestul de cunoscut în literatura noastră, ca sě mai fie nevoie de multe comentarii. — Recomandăm acest nou volum al dulcelui poet.

Familia, foaiă beletristică-literară-socială. Ese în fie-care Duminecă sub direcţiunea lui Iosif Vulcan la Oradea-mare. Numěrul 43 al anului XXXI are următoriul sumariu: Dimitrie Cichindeal (vieaţa şi activitatea), de Iosif Vulcan. — Cugetări. — Toamna (poesie), de P. O. Bocca. — Păserile noastre cântăreţe (III), de V. Bumbac. — Măgarul lui Buridan (comedie de Scribe), trad. de N. A. Bogdan. — S a l o n. Adunarea din Braşov a societăţei pentru fond de teatru român. — Literatură şi artă. — Ce e nou. — Posta redacţiunei. — Călindariul sěptěmânei.

Economiă.

Têrgul de rimători din Steinbruch (Kőbánya) lângă Budapesta se va desehide, pre cum se scrie, cât de curênd. Toate coteţele sunt curăţite şi desinficiate, astfeliu negustorii vor putè cel mult la finea lunei curente sě înceapă a-şi îngrăşá acolo porcii. De present se află în coteţele de contumaţiă 3380 de rimători din Sêrbia.

Negustorii de porci din oraşul *Baia* doresc, ca toţi din provincie, cari se deprind cu îngrăşarea porcilor, sě se convină şi sě se sfătuiească asupra unei păşiri solidare către guvern cerênd necesariele îmbunătăţiri în causă.

Piparca (ardeiul) a fost un articol foarte căutat în Budapesta şi s'a vêndut: prima calitate cu 5—10, a doua cu 2—3 fl. de 100 de chilogr.

Serviţiul telefonic.

Budapesta, 8 Novembre n.

România şi tripla alianţă.

„Magyar Hirlap“ aduce ştirea unei declaraţiuni făcute de Sturdza ministrului de esterne al Rusiei, că România a intrat în tripla alianţă fără însě de a luá posiţie duşmănoasă faţă de Rusia.

Szemnecz agraţiat.

Redactorul de la „Magyar Állam“, Szemnecz Emil, condamnat pentru articolul „Consumatum est“ la 8 luni închisoare de stat, a fost eri, după o pedeapsă de şese sěptěmâni, agraţiat.

Antisemiţii Vienei.

În Viena domneşte o ferbere foarte mare în păturile poporaţiunei. Pentru respingerea lui Lueger toţi acusă pe maghiarii-jidoviţi, şi protestează contra influinţării din partea acestora în afacerile Vienei. Antisemiţii au ţinut eri o şedinţă, de unde lui Lueger i-s'a trimis o telegramă în carea îl asigură de alipirea lor neclintită faţă de principiile lor de până acuma şi 'i aduc la cunoştinţă, că candidat pentru postul de primariu al Vienei ei numai pe unul îl au şi acela e: dr. Lueger.

Posta Redacţiunei.

Dlui Iul. V. în B.-Comloş. Comunicatele Dvoastre în esenţa lor nu conţin nimic de interes public, ci sunt pur polemii — nu le putem publică.

Dlui Nicu în Toronțal. Notiţă am luat despre mutarea dlui medic, corespondenţa trimisă atinge numai *persoana*, a face elogiuri personale, nu ne este permis.

Dlui Gross în Mörul. Merele se vînd de la 6 până la 12 fl., ear' nucile până la 15 fl. v. a.

Bursa de Budapesta din 6 Novembre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. . (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . . .	4³/₁₀	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug. .	4²/₁₀%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . . .	4²/₁₀%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . . .	4²/₁₀%	98.10
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		193.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	100.15

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	174.50
Sorţuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roşie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligaţiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roşie italian. 25 lire . . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) . .	15.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roşie austr. 10	19.—
Sorţi Pálffy 40	59.20

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acţii Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acţii Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ din 15 Iuliu . .	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	118.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafie ung. 400 K. . . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu . . .	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%		100.75
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. . .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%		100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½%		99.50
Imprumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sĕrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) .	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	140.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Preţurile de la 6 Novembre 1895.)

Specia	Calitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până	Calitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până
Grâu Bănaţan vechiu . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănaţan „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănaţan „ . . .	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănaţan „ . . .	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „ . . .	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „ . . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „ . . .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „ . . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „ . . .	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „ . . .	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr. . .	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutreţiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de berc		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănăţan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.